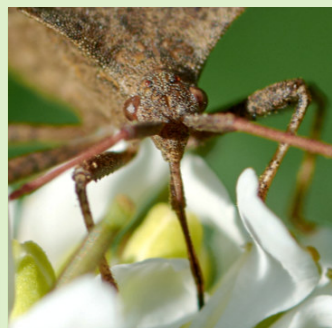

**Beestje van de maand maart:
de zuringrandwants**
Pagina 2. Anna Kreffer

**Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie
Waalsdorpervlakte**, Pagina 4. Eke van Batenburg

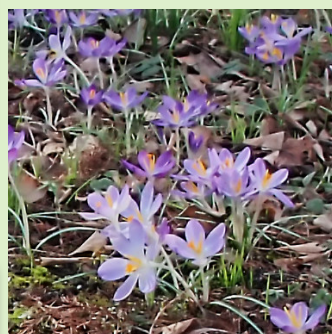

Foto van de maand maart
Pagina 5. Annelies Willemse

Excursie strand Monster 19 februari 2025
Pagina 6. Anna Kreffer

Landelijke schelpenteldag
Pagina 6.

En Verder:

- ▶ Boek van de maand..7
- ▶ Agenda..9
- ▶ Contact bestuur en werkgroepen..10

Deze Nieuwsbrief verschijnt gewoonlijk maandelijks rond de 1e van die maand. Leden KNNV afdeling Den Haag ontvangen een e-mail met kleine toelichting als een nieuwe Nieuwsbrief op deze website staat. Als je steeds bij het verschijnen van een Nieuwsbrief zo'n bericht wilt blijven ontvangen hoeft je niets te doen. Wil je de meldingen over de nieuwsbrief van KNNV Afdeling Den Haag niet ontvangen (of juist weer wel)? Vul dan "[Het formulier](#)" op de pagina Nieuwsbrieven in.

Beestje van de maand maart: de zuringrandwants

Tekst: Anna Kreffer.

De zuringrandwants is een indrukwekkende verschijning, voor een wants dan. Zoals de naam al doet vermoeden zijn ze dol op zuring, maar daarop zie ik ze maar uiterst zelden. Ze zijn het hele jaar door te vinden. Verstoep op de grond, in afgevallen bladeren, vallen ze niet op.

Uiterlijk

De zuringrandwants, *Coreus marginatus*, is een wants van de familie randwantsen, Coreidae. Alle randwantsen hebben langs het achterlijf een verbrede rand. Samen met plantenluizen en cicaden vormen ze de groep snavelinsecten. De zuringrandwants heeft een bruin, leerachtig achterlijf. De platte, verbrede rand om het achterlijf is lichtbruin gestreept bij volwassen exemplaren. Het scutellum of schildje is, zoals bij veel wantsen, goed te zien als drie-

Volwassen zuringrandwants met drie nimfjes laten zich een framboos goed smaken

hoekje op de bovenkant van het borststuk. Aan weerszijden van het halsschild zitten puntige uitsteeksels die iets weg hebben van 'schouders'. De antennen zijn goed zichtbaar, vierledig en ongeveer de helft van de lichaamslengte. Ze hebben een roodoranje kleur, maar het laatste lidje is zwart. Aan de voorkant van de kop zitten tussen de antennen twee doorns die elkaar met de punten bijna raken; deze doorns komen bij geen enkele andere randwants voor. Als ze vliegen zijn de mooie, roodoranje achtervleugels en het rode achterlijf te zien, deze zitten in rust verstoep onder de voorvleugels. De voorvleugels van deze en alle andere wantsen zijn half verhard, ze hebben een vliezig uiteinde, dat in rust over elkaar gevouwen is. Dit is een van de verschillen met kevers, die hebben geheel

verharde voorvleugels.

Ze worden tot 1,5 cm groot, de mannen blijven iets kleiner dan de vrouwen, maar hebben langere antennen.

Zuringrandwantsen zijn goede vliegers die zo het luchtruim kiezen en niet eerst ergens op klimmen. Bij gevaar scheiden zij een bruine, stinkende vloeistof af die moeilijk is te verwijderen.

Ontwikkeling

Wantsen hebben een onvolledige gedaante wisseling. Kleine wantsen die net uit hun eitje komen, lijken al een beetje op een volwassen wants (imago), maar zonder

vleugels. Ze worden nimfen genoemd. Ze vervellen vijf keer, in het laatste stadium voor volwassenheid is een aanzet tot vleugels te zien. De jonge nimfen zijn sterk gestekeld en hebben relatief veel grotere antennes. Als voedsel gebruiken ze diverse planten of de zaden ervan waar sappen uit worden gezogen, een enkele keer ook een insectje voor de eiwitten. Hun sterke steeksnuut prikken ze in de plant om sap te zuigen, later in het seizoen ook wel in bessen en zaden. Het prikken in de planten laat ronde, rode vlekken achter.

Geliefde planten zijn zuring, rabarber en duizendknoop. De steeksnuut vouwen ze onder het lichaam als ze niet eten.

Ze paren in de touwtrekhouding, met hun achterlijfjes tegen elkaar.

Waar zijn ze te vinden?

Zuringrandwantsen zitten graag in de zon in bosranden, stadsparken en wegbermen, vaak in de buurt van water. Bij verstoring reageren ze soms snel en kruipen weg, laten zich vallen of vliegen weg. Omdat de zuringrandwants zowel als imago

Parende zuringrandwantsen

Foto van de maand maart

De rubriek foto van de maand is afgetrapt door Annelies Willemse. Zij maakte de foto op 21 februari in de Hortus in Leiden.

Vervolg Beestje van de maand maart: de zuringrandwants

Nimfje zuringrandwants met stekels op achterlijf

of als nimf kan overwinteren, zijn in het voorjaar al diverse generaties te zien. Er zijn twee pieken in het jaar dat er extra veel van deze wantsen worden gezien: de overwinteraars van April tot juni en de nieuwe generatie van augustus tot oktober.

Melden of vragen?

Heb je een zuringrandwants gezien? Meld dit op waarneming.nl.

Heb je zelf geen account stuur je foto met de plaats en datum naar onderstaand mailadres.

Wil je graag wat meer weten over een dier of plant? Heb je tips en ideeën die je met ons wil delen?

We horen het graag:

voorzitter@den-haag.knnv.nl

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van Waalsdorpervlakte

Foto's: Eke van Batenburg

Kogelhoutskoolzwam
Daldinia concentrica

Boterbloem-rietroest
Puccinia magnusiana

Ruig elfenbankje
Trametes hirsuta

Grijze buisjeszwam
Bjerkandera adusta

Dunplaathoutzwam
Gloeophyllum trabeum

Witte bultzwam
Trametes gibbosa

Bleke borstelkurkzwam
Coriolopsis trogii

Roodgerande houtzwam
Fomitopsis pinicola

Elzenweerschijnzwam
Inonotus radiatus

Elzenvlag
Taphrinaalni

Vriendelijke groet.....Eke

Excursie strand Monster 19 februari 2025

Tekst en foto:
Anna Kreffer

Het was koud maar de zon scheen! We hadden het strand zelden zo breed gezien en er lagen verschillende schelpenbanken. Wat deze keer opviel waren de Amerikaanse ribkwallen, waarvan er een heel aantal waren aangespoeld. Ze zijn zeker 10 cm groot, helemaal doorzichtig en wat ovaal van vorm, ribben waren nauwelijks tot niet te zien. Nog in leven in de zee zijn de ribben wel mooi te zien als ze besche-

nen worden. Ze hebben twee tentakels, net als de veel kleinere zeedruifjes. Die laatste kunnen in deze tijd van het jaar massaal aanspoelen, maar hebben we nu niet gezien. Helaas zijn Amerikaanse ribkwallen een schadelijke, invasieve soort. We vonden naast meer gewone schelpen en slakkenhuisjes, ook nog een vervelingshuidje van de Chinese wolhandkrab, een invasieve soort.

Landelijke Schelpenteldag

De Schelpenteldag wordt zaterdag 22 maart langs de hele kust van België, Frankrijk en Nederland gehouden. Het doel is onderzoekers te helpen om iets te kunnen zeggen over veranderingen in het zeeleven, zoals dat soorten uit het zuiden ook steeds vaker hier gevonden worden.

We staan van 11:00 tot 14:00 uur bij Beachclub The Coast. The Coast is bij de strandopgang Molenslag bij Monster. Ga daar het strand op en dan rechtsaf. Daar kun je een schelpentelkaart krijgen en helpen we deelnemers op weg.

Wat is de bedoeling? Zoek zelf een plekje op het strand en verzamel vandaar uit in een steeds wijdere cirkel 100 schelpen. Op de schelpentelkaart geef je aan welke schelpen dat zijn. Kom je er niet uit, vraag het ons!

Dit jaar is er speciale aandacht voor één bepaalde schelpsoort het zaagje. Elke schelp heeft een linker en een rechterklep. Uit eerdere tellingen in Vlaanderen blijken de linker en rechter kleppen niet in gelijke aantallen aan te spoelen. Op een deel van het strand meer linkerhelften en een ander deel meer rechter helften. Is dat op onze stranden ook het geval?

Info: voorzitter@den-haag.knnv.nl

Overlevingskans Delftse padden vergroot door uitklimstrips in putten

Op verzoek van Natuurlijk Delfland heeft de gemeente Delft bijna 200 putten, ook trottoirkolken genoemd, voorzien van een uitklimstrip voor padden, kikkers en salamanders. Dit is gebeurd op de locaties waar Natuurlijk Delfland sinds jaar en dag tijdens de jaarlijkse paddentrek vele dieren veilig over de weg zet. In Delft betreft het trottoirkolken op de Van der Slootsingel, Kuyperweg, Amazoneweg en Hoogspanningspad.

De uitklimstrip geeft padden, kikkers en salamanders een kans om uit de kolk te klimmen in plaats van er te verdrinken of te verhongeren. Het is het resultaat van een jarenlange lobby en de natuurvereniging is heel blij dat er nu gehoor aan is gegeven. Het draagt bij aan het beschermen van de amfibieën in Delfland. Zij zijn immers ook bewoners van Delfland.

Kikker maakt gebruik van een uitklimstrip
Foto: persbericht Natuurlijk Delfland

Boek van de maand

Uilen in Nederland

Soorten, overeenkomsten en verschillen

Auteur: Ronald van Harxen
Lid: € 26,95 Niet-lid: € 29,95

- ▶ Alle Europese uilensoorten in beeld gebracht;
- ▶ Interessante wetenswaardigheden;
- ▶ Focus op de 11 in Nederland broedende uilen.

In het eerste deel maak je kennis met de soorten: uiterlijke kenmerken, roep, naamgeving, verspreiding en aantallen, broeden, voedsel en waarnemen.

In deel twee ervaar je de passie van de auteur voor uilen.

In deel drie ontdek je de verschillende aspecten van het uilenleven. Waarom de ene soort meteen gaat broeden na het eerste ei en de andere wacht tot het legsel

compleet is. Of waarom de ene soort alleen muizen eet en een andere ook kevers en regenwormen eet... Ronald van Harxen is voorzitter van Steenuilenoverleg Nederland en al 40 jaar actief met onderzoek en bescherming van steenuilen.

De KNNV uitgeverij heeft veel mooie boeken, die kun je bij ons bestellen!
<https://knnvuitgeverij.nl>

Natuurboeken zijn een fijn cadeau voor jezelf of familie en vrienden. Leden van de KNNV krijgen 10% korting. Bestel via de afdeling: makkelijk, geen verzendkosten en je steunt de afdeling! Bestel bij: voorzitter@den-haag.knnv.nl.

2^e Handhavingsverzoek Vlietland afgewezen

Tekst: Vereniging Vrienden van Vlietland

In maart 2024 stonden de graafmachines van DLR klaar om te beginnen met werkzaamheden in Vlietland Noord zonder geldige stikstofvergunning. De Vrienden dienden daarom een handhavingsverzoek in bij de Omgevingsdienst.

Na onderzoek kreeg DLR de opdracht om éérst hun zaken conform de wet te regelen. De graafmachine verdween.

DLR maakte daarop stikstofberekeningen, alleen voor de plannen in het Ontwerpbestemmingsplan: de 222 vakantievilla's en het zalencentrum.

Waarschuwing

Die berekeningen werden in november 2024 door de Omgevingsdienst getoetst. Conclusie: de stikstofdepositie voor het huizenpark was nèt niet teveel om Natura2000 gebieden in de buurt te bedreigen. Maar met de waarschuwing dat als er nog méér wordt gebouwd en aangelegd, deze berekeningen niet voldoende zijn!

Een verrassing

7 Januari 2025 hervatte DLR de graafwerkzaamheden in Vlietland op basis van het oude bestemmingsplan uit 2005. Een verrassing voor de buitenwereld en de Provincie die eigenaar is van Vlietland. Behalve een proefsleuf en terp, om de grondbelasting te testen voor de bouwplannen, begonnen ze ook aan de Spartelvijver, een locatie waar allerlei beschermde diersoorten leven. De vergunning voor de boomarter werd geweigerd, voor alle andere beschermde soorten zijn geen vergunningen aangevraagd!

Nieuw handhavingsverzoek

Dat klopt niet met de werkzaamheden, zo stelden de Vrienden in een nieuw handhavingsverzoek. De stikstofberekening geldt alleen voor het vakantiepark zelf en is daarom niet toereikend. Er zijn meer werkzaamheden zijn verbonden aan het villapark. Denk aan het verleggen van de Rietpolderweg, om ruimte te maken voor de 222 vakantievilla's, en een geluid- en

zichtwerende wal. Deze wal moet 14 meter hoog en zo'n 900 meter lang worden. Dit was een voorwaarde in de contracten, zij is noodzakelijk om de vakantievilla's af te schermen van de Rijnlandroute. Beide projecten staan gepland vóór, gelijktijdig of aansluitend aan de bouwphase van de villa's.

Helaas, de Omgevingsdienst heeft ons 2^e handhavingsverzoek afgewezen. Ze heeft alleen de vergunning voor de bouw van 222 vakantievilla's en zalencentrum beoordeeld!

Plannen opknippen

De omgevingsdienst nam het standpunt van DLR over dat de werkzaamheden niet schadelijk zijn voor het leefgebied van de boomarter. Dat oordeel is echter niet aan DLR, zo vinden de Vrienden. Die moeten zich gewoon aan de spelregels houden. Als je met een geweigerde vergunning, tijdens een lopende bezwaarprocedure, tóch aan het werk gaat in het gebied, lap je die regels aan je laars, zo vinden wij.

Door de projectontwikkelaar toe te staan de complete plannen op te knippen in deelprojecten, wordt de stikstofwet een dode letter. De omgevingsdienst negeert daarmee het doel van de wet, want de project-ontwikkelaar gaat véél meer stikstof produceren! Heeft de rechter in het Greenpeace arrest niet kortgeleden bepaald dat de overheid nu eindelijk eens serieus werk moet gaan maken van haar eigen stikstofdoelen?

Loopje met de wet

De Vrienden vinden dat er teveel op het spel staat om genoeg te nemen met deze aanpak: juist door dit soort halfhartige wetshandhaving holt de natuur achteruit en kunnen de echt noodzakelijke bouwprojecten voor woningzoekenden geen doorgang vinden. De Vereniging Vrienden van Vlietland bereiden zich voor op juridische vervolgstappen.

www.vriendenvanvlietland.nl

Agenda

Geen lid? Ga eens mee om kennis te maken.

- ▶ Meerijden in auto? Afrekenen met chauffeur aan eind van excursie à €0,10/km
- ▶ Deelname altijd op eigen risico.
- ▶ Meenemen van honden of andere huisdieren is niet toegestaan.
- ▶ Info: Ineke Gilbert, 06-44069099, inekegilbert@ziggo.nl.

▶ .

▶ **Zaterdag 8 maart Boswandeling Baarn**

Een rondwandeling van 9 km. We lopen vanaf station Baarn door het Baarnse bos via Landgoed Groeneveld weer naar station Baarn. Het landgoed is ontworpen in Engelse stijl. Hopelijk zien wij al stinsenplanten. Aan het begin en eind is er horeca.

Verzamelen: 9.10 uur bij de boekwinkel CS Den Haag. Trein vertrekt 9.25 uur.

Organisatie: Marijke Ammerlaan, 06-81702249 en Mies Eveleens, tel. 015-2571535.

▶ **Donderdag 27 maart Ochtendexcursie Westduinen**

De vogels zingen en nestelen, er is lentegroen en bomen bloeien. Duur: ca 3 uren.

Verzamelen: 10.00 uur, bij keerlus eindpunt tramlijn 12, Markenseplein, Duindorp, Scheveningen. Bus 22 stopt hier. Betaald parkeren Duivelandsestraat vanaf 13.00 uur.

Meenemen: kijker, regenkleding, zonnehoed, geschikte schoenen. Organisatie: M.O.

▶ **Zaterdag 22 maart 2025 Landelijke Schelpenteldag**

Dit jaar is er speciale aandacht voor het zaagje.

11:00 – 14:00 uur bij Beachclub The Coast, bij strandopgang Molenslag Monster.

Meer info bij [artikel Schelpenteldag](#).

▶ **Zaterdag 29 maart 2025 Dagexcursie Huys te Warmont te Warmond.**

Een rondwandeling over het prachtige landgoed met parkbos, oude lanen en kronkelende paden. We hopen veel stinzenplanten te zien.

Verzamelen: 9.00 - 9.15 uur bij de boekhandel op Centraal Station Den Haag.

Lees info website ivm nieuwe dienstregeling. Of neem contact op met de organisatoren.

Organisatie: Renée Lankhorst 06-38508583 en Ineke Zwarekant 06-15054927

▶ **Zaterdag 19 april 2025 Dagexcursie Amelisweerd en Kromme Rijn**

We maken een rondwandeling vanaf station Lunetten van 8 a 9 km door dit prachtige Utrechtse landgoed. Het eerste stuk gaat langs de Kromme Rijn, verder langs Fort Rhijnauwen en over het landgoed Amelisweerd. Horeca na ongeveer 2 km vanaf de start van de wandeling. We hopen veel stinsenplanten tegen te komen en de bomen zullen hun voorjaarskleed tonen.

Verzamelen om 9.15 uur op Den Haag Centraal bij de boekhandel. De trein vertrekt om 9.25 uur. Graag aanmelden voor deelname.

Organisatie: Linda Thorarinsdottir: 06 14640526 of lindath@kpnmail.nl en Els Kempen: 06-45833327 of e.kempen@kpnmail.nl

▶ **Zaterdag 19 april Excursie naar de Broekpolder**

De lengte is 10, 8 of 6 km afhankelijk van omstandigheden. Datum wordt gewijzigd.

Details volgen later, volg info op [website](#).

Kopij voor de nieuwsbrief: vóór 23^e van de maand

Altijd leuk om jouw avonturen met beestjes, planten en zwammen, liefst voorzien foto's, te delen met anderen. Stuur jouw *eigen* foto's met en een kort verhaaltje vóór de 23^e van de maand naar de redactie. 300-400 Tekens is al mooi, meer mag ook. Pluk geen foto's of teksten van het internet: op zowel foto's als tekst zitten auteursrechten, een boze fotograaf of schrijver stuurt de redactie een flinke rekening. Maak bij iedere foto een bijschrift, en

vermeld de maker. Handig om het bijschrift tevens de naam van de foto te maken. Als de redactie moet puzzelen wat er op de foto staat, leidt dit tot fouten.

Tip: Schrijf in de OTT of OVT, dat leest lekker vlot weg.

Mail kopij naar: redactie@den-haag.knnv.nl
Heb je veel foto's? Neem dan contact op met de redactie voor <https://www.dropbox.com/> of gebruik <https://wettransfer.com/>.

Contactgegevens voor bestuur en werkgroepen KNNV afdeling Den Haag

- ▶ **Voorzitter**
Anna Kreffer: voorzitter@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Secretaris**
Ton Huijbregts: secretaris@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Penningmeester**
Anja Bakker: penningmeester@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Natuurbescherming**
Niek Joanknecht: tel. 06-387 56 337 / natuurbescherming@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Bomenwerkgroep**
Coördinator Hilde Küpfer: / bomen@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Paddenstoelenwerkgroep**
Coördinator Kees Pinster, tel. 06-337 73 176 / paddenstoelen@den-haag.knnv.nl
Kijk voor de agenda met inventarisaties en excursies op de pagina van de [paddenstoelenwerkgroep](#)
 - ▶ **Plantenwerkgroep**
Coördinator Vacature: / planten@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Lichenenwerkgroep**
Info: Pieter Drenth: lichenen@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Vogelwerkgroep**
Info: Marijke Ammerlaan: tel. 070-387 11 87 / vogels@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Nachtvlinderwerkgroep**
Info: Sjoerd Groos: nachtvlinders@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Insectenwerkgroep**
Info: Alexander Deelman, 070-350 24 93 / insecten@den-haag.knnv.nl
 - ▶ **Webmaster van onze afdeling**
Dick Gerbrands: webmaster@den-haag.knnv.nl
- Dat is 't !**